

Regels en Richtlijnen examencommissie

Faculteit der Sociale en Geesteswetenschappen, School der Geesteswetenschappen

Geldig vanaf 01-09-2025

Inhoud

1. Toepassingsgebied
2. Algemeen
3. Samenstelling van de examencommissie
4. Taken van de examencommissie
5. Werkwijze van de examencommissie
6. Vragen en opgaven, stof en duur van de tentamens
7. Nadere regels voor het herkansen van tentamens en schriftelijke opdrachten
8. Tentamen in een andere vorm dan voorgeschreven in de OER
9. Mondeling tentamen
10. Inzage en nabespreking
11. Beoordeling Tentamens
12. Kwaliteitsborging
13. Orde tijdens de afname van schriftelijke examenonderdelen
14. Afstuderen
15. Vrij programma
16. Judicia
17. Getuigschrift en verklaring
18. Vrijstelling onderwijseenheden
19. Vervangende opdracht en vrijstelling van praktische oefening
20. Fraude en plagiaat bij examens en tentamens
21. Procedure en Sancties
22. Onregelmatigheden
23. Bewaartermijnen
24. Jaarverslag
25. Wijzigingen van deze regels en richtlijnen
26. Niet-voorzien gevallen/ hardheidsclausule
27. Inwerkingtreding

Bijlage 1: Maximale Vrijstelling

Bijlage 2: Tentamenregeling

Bijlage 3: Toelichting procedure fraude

1. Toepassingsgebied

De regels, zoals bedoeld in artikel 7.12b, derde lid WHW, worden vastgesteld door de examencommissie en worden aangeduid als Regels en Richtlijnen examencommissie. Deze Regels en Richtlijnen zijn van toepassing op de tentamens en examens in de bachelor-/master-opleidingen van de faculteit der Geesteswetenschappen. Deze regeling is van toepassing op iedereen die de opleiding in dit studiejaar volgt, ongeacht het moment, waarop diegene de opleiding is begonnen.

2. Algemeen

1. De begrippen die in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) worden gebruikt, zijn ook van toepassing op deze regeling. De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.
2. In het geval een bepaling in deze regeling in strijd is met een bepaling uit de voor de betreffende opleiding geldende OER, geldt de bepaling uit de OER.

3. Samenstelling van de examencommissie

1. De samenstelling van de examencommissie is vastgelegd in het faculteitsreglement. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de opleiding of één van de opleidingen waarvoor deze Regels en Richtlijnen zijn bedoeld. Ten minste één lid is afkomstig van buiten de opleiding(en). Leden van het College van Bestuur of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling kunnen geen deel uitmaken van de examencommissie.
2. Alvorens een lid wordt benoemd, hoort het faculteitsbestuur de examencommissie over de voorgenomen benoeming.
3. Een lid van de examencommissie wordt voor drie jaar benoemd en kan worden herbenoemd.
4. De leden van de examencommissie worden benoemd door het faculteitsbestuur.
5. De examencommissie wijst één van haar leden aan als voorzitter, niet zijnde het externe lid. De voorzitter is belast met de dagelijkse gang van zaken van de examencommissie. Hij wijst een ander lid aan om hem te vervangen bij zijn afwezigheid.
6. Het faculteitsbestuur draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie wordt gewaarborgd.

4. Taken examencommissie

De taken van de examencommissie zijn geregeld in de wet. Hiertoe behoort in elk geval het vaststellen van regels over de uitvoering van de taken en bevoegdheden en het nemen van maatregelen met betrekking tot:

- a. het op objectieve en deskundige wijze vaststellen of studenten voldoen aan de voorwaarden die de OER stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad;

- b. het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens;
- c. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de OER om de uitslag van de tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen;
- d. het verlenen van vrijstellingen voor het afleggen van een of meer tentamens;
- e. het verlengen van de beperkte geldigheidsduur van een tentamen of vrijstelling, als studenten daarom gemotiveerd verzoeken. De examencommissie kan besluiten verlenging van de geldigheid slechts toe te staan nadat de verzoeker een aanvullend tentamen van de desbetreffende stof met goed gevolg heeft afgelegd;
- f. het in bijzondere gevallen bepalen dat van de in de OER vastgestelde toetsvorm kan worden afgeweken;
- f. het treffen van maatregelen in geval van fraude;
- g. het aanwijzen van examinatoren voor het afnemen van tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan;
- h. het uitreiken van het getuigschrift, met daaraan toegevoegd het diplomasupplement, ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd;
- i. het verlenen van toestemming aan studenten om een vrij onderwijsprogramma te volgen, waarvan het examen leidt tot het verkrijgen van een graad;
- j. het uitreiken van een verklaring van behaalde tentamens aan degene die meer dan één tentamen met goed gevolg heeft afgelegd maar aan wie niet een getuigschrift kan worden uitgereikt;
- k. het jaarlijks opstellen van een verslag van haar werkzaamheden.

5. Werkwijze van de examencommissie

- 1. De examencommissie vergadert in de regel één keer per zes weken of wanneer de voorzitter dit nodig vindt. Het vergaderschema wordt tijdig gepubliceerd. De vergadering is niet openbaar.
- 2. Het faculteitsbestuur kan een ambtelijk secretaris aan de examencommissie toevoegen.
- 3. Bij een verzoek of klacht, waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, geschiedt behandeling buiten aanwezigheid van het betrokken lid.
- 4. Een verzoek of klacht is in ieder geval voorzien van een motivering van het verzoek of omschrijving van de klacht. Een verzoek moet compleet zijn en alle nodige informatie bevatten.
- 5. De examencommissie neemt een beslissing uiterlijk binnen 30 werkdagen na ontvangst van een klacht of een verzoekschrift. De examencommissie kan de beslissing verdagen en doet hiervan schriftelijk mededeling aan belanghebbenden.

6. De studenten die elders een vak volgen in het kader van hun opleiding, wenden zich tot de examencommissie van de opleiding waartoe dat vak hoort, in het geval zij om vrijstelling of om een extra tentamengelegenheid verzoeken.
7. Indien een student een vak aan een andere faculteit volgt, geldt bij een vermoeden van fraude het volgende. De examencommissie van de opleiding waartoe het vak behoort, onderzoekt het vermoeden van fraude door de student. Van haar bevindingen wordt de examencommissie van de opleiding die de student volgt, op de hoogte gesteld. Deze laatste examencommissie bepaalt of sprake is van fraude of plagiaat en, zo ja, welke maatregel aan de student wordt opgelegd.
8. Als de betrokken examencommissies beide bevoegd zijn met betrekking tot de onderwerpen, genoemd in de leden 6 en 7, bepalen de examencommissies in gezamenlijk overleg welk besluit wordt genomen.
9. Voor zover de besluitvorming van de examencommissie een belangenafweging vergt, wordt onder meer rekening gehouden met de volgende belangen:
 - a. het borgen van de kwaliteit van tentamens of examens;
 - b. doelmatigheidseisen: de examencommissie streeft ernaar ernstige studievertraging voor studenten, alsmede een (te) grote extra werkbelasting voor docenten of de opleiding te voorkomen. Bij de beoordeling wordt meegenomen dat de inspanningen voor de opleiding niet buitenproportioneel zijn;
 - c. mildheid: de examencommissie betracht mildheid ten opzichte van studenten die door bijzondere omstandigheden buiten hun schuld studievertraging hebben opgelopen.
10. Studenten kunnen beroep aantekenen tegen de beslissing van de examencommissie bij het College van Beroep voor de Examens binnen zes weken na bekendmaking van de beslissing.

6. Vragen en opgaven, stof en duur van de tentamens

1. De vragen en opgaven van het tentamen gaan de tevoren bekendgemaakte tentamenstof, niet te buiten. Deze tentamenstof wordt voor de aanvang van het onderwijs dat op het tentamen voorbereidt, in hoofdzaak bekendgemaakt. Uiterlijk een maand voor het afnemen van het tentamen wordt de precieze omvang van de stof definitief bekend gemaakt.
2. Ingeval van een hertentamen in een volgend studiejaar leggen studenten het hertentamen af over de stof die voor dat volgende studiejaar is vastgesteld, tenzij de examencommissie op verzoek van de examinerator anders bepaalt.

7. Nadere regels voor het herkansen van tentamens en schriftelijke opdrachten

1. Zowel een voldoende als een onvoldoende eindbeoordeling kan worden herkanst. De laatste beoordeling geldt, waarbij een No Show (NS) niet geldt als een beoordeling. Bij een voldoende resultaat voor een thesis is geen herkansen mogelijk.
2. Evenals bij de beoordeling van de eerste gelegenheid van een groepsopdracht kan bij de beoordeling van de herkanste versie ervan worden gedifferentieerd naar individuele studenten.
3. De groepsopdracht kan door de volledige groep of door één of meer groepsleden worden herkanst.

4. Alleen groepsleden die aan de herkansing van de groepsopdracht hebben deelgenomen, ontvangen een resultaat voor de herkansing. Studenten die niet aan de herkansing hebben deelgenomen, behouden hun cijfer van de eerste gelegenheid.
5. Bij het herkansen van een schriftelijke opdracht kiest een examiner (bij voorkeur de cursuscoördinator) voor één van de volgende twee mogelijkheden:
 - A. De herkansing behelst het maken van (een) nieuwe opdracht(en);
 - B. De herkansing houdt het verbeteren van de beoordeelde schriftelijke opdracht in. In dat geval kan de examiner een maximum aan het te behalen cijfer stellen. De examiner geeft bij aanvang van de cursus in de studiehandleiding op Canvas aan welke mogelijkheid (A of B) geldt voor de cursus.
6. Voor de herkansing van de thesis geldt alleen de in het vorige lid 5B genoemde mogelijkheid van verbetering, met dien verstande dat er geen maximum aan het te behalen cijfer kan worden gesteld.
7. In het geval van deeltentamen en/of schriftelijke deelopdrachten vindt de herkansing plaats op een van de volgende twee manieren:
 - A. door middel van één hertentamen dat de stof dekt van alle deeltentamen en/of deelopdrachten en daarmee het eindcijfer voor 100% bepaalt;
 - B. door middel van het afzonderlijk herkansen van elk(e) deeltentamen en/of deelopdracht óf door middel van het afzonderlijk herkansen van enkele deeltentamen en/of deelopdrachten tezamen.
De examiner geeft bij aanvang van de cursus in de studiehandleiding op Canvas aan hoe deeltentamen en/of deelopdrachten worden herkanst (optie A of B).
8. **Tentamen in een andere vorm dan voorgeschreven in de studiegids**
 1. De examencommissie kan op verzoek van een examiner bepalen dat het tentamen in een andere vorm dan in de studiegids is bepaald, wordt afgenomen. Regel is dat dezelfde leerdoelen worden getoetst.
 2. Op verzoek van studenten kan de examencommissie toestaan dat een tentamen in een andere vorm dan in de studiegids is bepaald, wordt afgenomen.
9. **Mondeling tentamen**
 1. Mondeling wordt niet meer dan één student tegelijk getentamineerd, tenzij in de OER voor de desbetreffende onderwijseenheid anders is bepaald.
 2. De examencommissie of de examiner kan in een bijzonder geval bepalen dat een mondeling tentamen openbaar is.
 3. Studenten kunnen een gemotiveerd verzoek indienen bij de examencommissie om af te wijken van het niet openbare karakter van de zitting.

4. Bij het afnemen van een mondeling tentamen is een tweede docent aanwezig. Indien er één docent aanwezig is, dan moet er een audio of video-opname worden gemaakt.

10. Inzage en nabespreking

1. Indien studenten wegens zwaarwegende omstandigheden verhinderd waren kennis te nemen van het beoordeelde werk binnen de daarvoor aangewezen periode, wordt de studenten een alternatieve mogelijkheid geboden.
2. Indien studenten een beroep hebben aangetekend tegen de beoordeling van hun werk, wordt hen op hun verzoek de gelegenheid geboden een kopie van hun beoordeelde werk in te zien.

11. Beoordeling deeltentamens/ Tentamens

1. Een “no show” (NS) wordt geregistreerd in het geval dat
 - A. De toetsing van onderwijseenheid bestaat uit één (her)tentamen waarvoor de student zich wel heeft ingetekend, maar daaraan niet heeft deelgenomen.
 - B. als sprake is van een onderwijseenheid waarbij de toetsing door middel van meerdere deeltentamens en/of deelopdrachten plaatsvindt, en de student zich wel heeft ingetekend voor het (her)tentamen, maar aan geen van de onderdelen van de toetsing heeft deelgenomen.
 1. Studenten worden niet automatisch ingeschreven voor het hertentamen.
2. Een “niet voldaan” (NVD) wordt geregistreerd in het geval dat een onderwijseenheid uit meerdere deeltentamens bestaat en de student niet (volledig) heeft voldaan aan de vereisten van een of meer van die deeltentamens.
 - A. Studenten worden wel automatisch ingetekend voor het hertentamen
3. De resultaten voor onderwijsonderdelen die aan een buitenlandse universiteit worden behaald, bijvoorbeeld tijdens uitwisseling, worden omgezet naar een Voldaan (VD), niet naar cijfers. Behaalde studiepunten worden omgezet naar EC.
4. De wijze van beoordeling is zodanig dat de student kan nagaan hoe de uitslag van diens tentamen tot stand is gekomen

12. Kwaliteitsborging

1. De kwaliteitsborging vindt plaats overeenkomstig hetgeen is geregeld in de Handreiking examencommissies.
2. De examencommissie hanteert bij het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens het Toetsbeleid van de Faculteit der Geesteswetenschappen, vastgesteld door het Faculteitsbestuur.

3. De duur van elk tentamen is zodanig dat studenten redelijkerwijs voldoende tijd hebben om de vragen te beantwoorden.

13. Orde tijdens de afname van schriftelijke examenonderdelen

1. Studenten zijn verplicht bij deelname aan een tentamen geldig ingeschreven te staan en hun te identificeren conform hetgeen is bepaald in de Tentamenregeling VU.
 - a. Studenten die de bewijsstukken, bedoeld in het eerste lid, niet kunnen tonen, kunnen worden uitgesloten van het tentamen, of het tentamen dat de studenten hebben ingeleverd wordt ongeldig verklaard. De inschrijving voor het tentamen blijft gehandhaafd.
 - b. Deelname aan een digitale toets is niet mogelijk zonder gebruik te maken van het persoonlijk VUnet-ID en wachtwoord door de studenten. Studenten dragen zelf de verantwoordelijkheid voor het paraat hebben van beide codes.
2. De toetsorganisatie draagt er in samenspraak met het onderwijsbureau van de faculteit zorg voor dat ten behoeve van de schriftelijke tentaminering voldoende surveillanten worden aangewezen, die erop toezien dat het tentamen in goede orde verloopt.
3. Indien het tentamen niet wordt afgenomen in een gemeenschappelijke tentamenruimte zoals bedoeld in de Tentamenregeling VU, draagt het onderwijsbureau van de faculteit zorg voor aanwezigheid van voldoende surveillanten.
4. Studenten zijn verplicht de aanwijzingen van de surveillant(en) te volgen.

14. Afstuderen

1. De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast, als zij heeft vastgesteld dat studenten de tot de opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg hebben afgelegd. Het examen is afgelegd op de datum waarop aan het laatste tentamen met goed gevolg is afgelegd.
2. Een getuigschrift kan slechts worden uitgereikt, nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat de studenten aan alle procedurele vereisten hebben voldaan, waaronder de betaling van het collegegeld.
3. Studenten kunnen de examencommissie verzoeken om uitstel van het afstuderen en derhalve nog niet over te gaan tot de uitreiking van het getuigschrift. Het verzoek moet binnen 10 werkdagen worden ingediend, nadat studenten op de hoogte zijn gesteld van de voorgenomen afstudeerdatum of hebben voldaan aan de eisen om af te studeren. De examencommissie staat uitstel van afstuderen toe, mits de uitgestelde afstudeerdatum valt binnen de nominale studieduur van de verzoeker, vermeerderd met een jaar. De examencommissie kan in bijzondere gevallen anders besluiten.

15. Vrij programma

1. Studenten hebben de mogelijkheid om, onder bepaalde voorwaarden, een eigen onderwijsprogramma samen te stellen dat afwijkt van de door de opleiding voorgeschreven onderwijsprogramma's.
2. De samenstelling van een dergelijk programma behoeft de voorafgaande goedkeuring van de examencommissie die daarvoor het meest in aanmerking komt.
3. Het vrije programma wordt door de studenten samengesteld uit de onderwijseenheden die door de VU of een andere instelling voor hoger onderwijs worden verzorgd en heeft ten minste de omvang, breedte en diepgang van een reguliere bachelor- of masteropleiding. Studenten dienen op redelijke gronden hard te maken dat het voorgestelde programma toelating tot in elk geval één masteropleiding mogelijk maakt. De studenten verplichten zich hiermee niet die masteropleiding daadwerkelijk te gaan volgen.

16. Judicia

1. Als studenten de opleiding uitmuntend afronden, kan een predicaat 'cum laude' worden toegekend.
2. Cum laude bacheloropleiding

Het judicium 'cum laude' wordt toegekend als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a. Er zijn ten hoogste twee onderdelen afgesloten met een 6,0 of een 6,5;
- b. Voor de overige onderdelen, met uitzondering van het afstudeerwerk, is een resultaat behaald van een 7,0 of hoger;
- c. Het resultaat voor het afstudeerwerk is ten minste een 8,5; voor de bachelor Philosophy, Politics and Economics geldt dat het resultaat voor het afstudeerwerk ten minste een 8 is.
- d. De cijfers zijn behaald binnen de nominale studieduur, te vermeerderen met maximaal twee maanden per studiejaar;
- e. Het gewogen gemiddelde van alle onderdelen van het examen exclusief het afstudeerwerk van de bacheloropleiding is ten minste een 8,0. Het gewogen gemiddelde wordt vastgesteld op grond van het niet-afgeronde gemiddelde. Extracurriculaire cijfers tellen niet mee;
- f. Vrijstellingen maken ten hoogste 20% uit van de nominaal te behalen studiepunten uit, behalve in het geval van door de examencommissie toegekende vrijstellingen binnen de verkorte bachelor Filosofie, waarvoor een maximum geldt van 33⅓%.
- g. Alleen de bij een eerste deelname behaalde resultaten worden meegewogen.
- h. Het judicium 'cum laude' wordt niet toegekend als tijdens de opleiding aan de student een sanctie is opgelegd vanwege fraude of plagiaat.

3. Bij het toepassen van de criteria voor het toekennen van het judicium als bedoeld in lid 1 en lid 2 worden de afgeronde eindresultaten van de examenonderdelen gebruikt zoals die staan geregistreerd in de officiële studentenadministratie.

Bij het toepassen van de criteria voor het toekennen van het judicium geldt dat studenten deelnemen aan een tentamen zodra de tentamenlocatie wordt betreden of bij een digitaal tentamen zodra het tentamen in de tentamenomgeving wordt geopend. Bij papers en vaardigheidsoopdrachten is sprake van deelname zodra een eindversie wordt ingeleverd.

4. Cum laude masteropleiding
 - a. Voor de masterstudenten gelden de eisen, bepaald in lid 2, met uitzondering van sub a: voor alle onderdelen is een resultaat behaald van een 7,0 of hoger.
 - b. Voor 2-jarige master Philosophy en Filosofie van Cultuur en Bestuur gelden de volgende uitzonderingen
 1. het maximum van 20% vrijstellingen alleen voor de resterende filosofievakken (en niet voor de vrijstellingen die zijn verleend op basis van vakwetenschappelijke vakken).
 2. de cijfers dienen te zijn behaald binnen de nominale studieduur van de vakwetenschappelijke master, te vermeerderen met maximaal 2 jaar.

17. Getuigschrift en verklaring

1. Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Aan het getuigschrift voegt de examencommissie een diplomasupplement toe dat inzicht verschaft in de aard en de inhoud van de afgeronde opleiding. Het diplomasupplement is gesteld in het Engels en/of in het Nederlands en voldoet aan het Europese format.
2. Degene die meer dan één tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in het eerste lid kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de desbetreffende examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die met goed gevolg zijn afgelegd, met daarbij vermeld welke onderwijseenheden dit betrof, het aantal EC dat daarmee is verkregen en wanneer de tentamens zijn behaald.

18. Vrijstelling onderwijseenheden

1. Een verzoek om vrijstelling van het afleggen van een tentamen wordt uiterlijk zes weken voor aanvang van het betreffende onderdeel ingediend bij de examencommissie via het daarvoor bestemde formulier op de website van de faculteit.
2. De examencommissie kan na advies van de desbetreffende examinerator te hebben ingewonnen, vrijstelling verlenen van een tentamen of practicum op grond van:

- a. een eerder met goed gevolg afgelegd tentamen of practicum in het hoger onderwijs binnen Nederland of daarbuiten, dat wat inhoud, niveau en studielast betreft overeenkomt met het onderdeel waarvoor vrijstelling wordt verzocht
 - b. [of kennis en/of vaardigheden van vergelijkbare inhoud, niveau en omvang die buiten het hoger onderwijs zijn opgedaan].
3. Indien de examencommissie vrijstelling verleent voor een tentamen behorend tot een onderwijseenheid met meer dan één tentamen, kan de vrijstelling pas worden toegekend wanneer alle andere onderdelen binnen de onderwijseenheid zijn behaald. De vrijstelling wordt in dat geval geregistreerd als eindresultaat voor de onderwijseenheid.

Door de examencommissie wordt geen vrijstelling verleend voor een tentamen dat aan een andere faculteit of universiteit is afgelegd, gedurende de periode waarin studenten zijn uitgesloten van het deelnemen aan tentamens wegens fraude.

4. Voor een scriptie of eindopdracht kan geen vrijstelling worden verleend.

19. Vervangende opdracht en vrijstelling van praktische oefening

1. Indien studenten aan de eisen van bepaalde tentamens, wensen te voldoen door het behalen van een resultaat aan een andere faculteit of (Nederlandse of buitenlandse) universiteit, is vooraf goedkeuring van de examencommissie vereist. Een studieresultaat voor een vervangende opdracht dat aan een buitenlandse universiteit is behaald, kan worden geregistreerd als 'geslaagd' of 'pass'.
2. In bijzondere gevallen kan de examencommissie desgevraagd studenten vrijstellen, dan wel gedeeltelijk vrijstellen van de verplichting tot deelname aan een praktische oefening.
3. Studenten kunnen de examencommissie vragen om een vervangende opdracht voor praktisch werk. Indien de examencommissie het verzoek honoreert, bepaalt zij, in overleg met de examinerator, aan welke vervangende eisen studenten moeten voldoen. Aan de eindtermen van de opleiding moeten studenten te allen tijde voldoen.

20. Fraude bij tentamens en examens

1. Onder fraude wordt verstaan ieder handelen of nalaten van studenten waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden, of die van een andere studenten, geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt. Het maakt hierbij niet uit of dit bewust of onbewust is gedaan.
2. Als fraude wordt in ieder geval aangemerkt:
 - a. tijdens het tentamen in het bezit zijn van hulpmiddelen (voorgeprogrammeerde rekenmachine, mobiele telefoon, smartwatch, boeken, syllabi, aantekeningen e.d.), waarvan de raadpleging niet uitdrukkelijk is toegestaan;
 - b. tijdens het tentamen afkijken of uitwisselen van informatie;
 - c. zich tijdens het tentamen uitgeven voor iemand anders;
 - d. zich tijdens het tentamen door iemand anders laten vertegenwoordigen;

- e. zich voor de datum of het tijdstip waarop het tentamen zal plaatsvinden, in het bezit stellen van de opgaven van het desbetreffende tentamen;
 - f. het aanpassen, uitbreiden of veranderen van een examenonderdeel nadat het is ingeleverd voor definitieve beoordeling;
 - g. het na afloop van de tentamentijd doorwerken aan het tentamen, met uitzondering van degenen die extra tentamentijd toegekend hebben gekregen;
 - h. het inleveren van werk dat is gegenereerd door middel van kunstmatige intelligentie, zonder dat dit is toegestaan als hulpmiddel, als zijnde eigen werk;
 - i. het vervalsen van (onderzoeks)data en bronnen;
 - j. plagiaat.
3. Als plagiaat wordt in ieder geval aangemerkt:
- a. het gebruikmaken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige of correcte bronvermelding;
 - b. het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat de tekst letterlijk aan het werk van een andere auteur is ontleend, zelfs indien een correcte bronvermelding is opgenomen;
 - c. het parafraseren van de inhoud van andermans teksten zonder voldoende bronverwijzingen;
 - d. het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare [delen van een] tekst voor opdrachten van andere examenonderdelen;
 - e. het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk;
 - f. het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven.

Bij de detectie van fraude kan gebruik worden gemaakt van elektronische detectieprogramma's. Met het aanleveren van de tekst geven studenten impliciet toestemming tot het opnemen van de tekst in de database van het betreffende detectieprogramma waarvan de VU gebruik maakt.

21. Procedure en Sancties

- 1. Indien de examiner een vermoeden heeft dat sprake is van fraude, maakt hij hiervan onmiddellijk schriftelijk melding bij de examencommissie. De examencommissie stelt de studenten schriftelijk in kennis van deze melding, voorzien van de betreffende bewijsstukken.
- 2. De examencommissie nodigt de studenten uit om te worden gehoord over de vermeende fraude en besluit op grond van de stukken en zo mogelijk op de informatie die ingebracht is door de studenten tijdens de hoorzitting. Van de examiner kan een nadere toelichting worden verlangd.
- 3. Indien de examencommissie heeft vastgesteld dat er sprake is van fraude, wordt een sanctie opgelegd.
- 4. Ingeval van fraude kan de examencommissie met inachtneming van de beginselen van rechtsgelijkheid en proportionaliteit, het tentamen of het werkstuk, waarop de fraude of plagiaat betrekking heeft ongeldig verklaren. Indien het gaat om een eindcijfer kan de

examencommissie een 0 toekennen en bovendien de studenten uitsluiten van het eerstvolgende desbetreffende tentamen.

5. Ingeval van recidive of een ernstige vorm van fraude kan de examencommissie studenten uitsluiten van deelname aan een of meer aan te wijzen tentamens of examens voor maximaal een jaar. Als ernstige fraude wordt vastgesteld, dan kan de examencommissie aan het College van Bestuur voorstellen de inschrijving van studenten definitief te beëindigen.
6. In spoedeisende gevallen waarin deze regels en richtlijnen met betrekking tot fraude of plagiaat niet voorzien, beslist de examencommissie, met inachtneming van de beginselen van een behoorlijke procedure.

22. Onregelmatigheden

Indien een of meer tentamenonderdelen of een geheel tentamen naar het oordeel van de examencommissie niet op de voorgeschreven wijze zijn afgelegd dan wel indien het afnemen van een tentamenonderdeel of een tentamen niet op behoorlijke wijze heeft plaatsgevonden, verklaart de examencommissie het tentamen of het desbetreffende onderdeel daarvan ongeldig.

23. Bewaartermijnen

De examencommissie volgt voor de bewaartermijnen van tentamens, getuigschriften propedeutische fase, afstudeerwerken en afstudeertoetsen de termijnen die zijn opgenomen in de Bewaartermijnenlijst: [Onderwijs](#).

24. Jaarverslag

Vóór 1 november stelt de examencommissie een verslag op van haar werkzaamheden over het voorafgaande studiejaar. De examencommissie doet het jaarverslag toekomen aan het faculteitsbestuur. Desgevraagd kan het jaarverslag of kunnen delen daarvan ter beschikking worden gesteld aan belanghebbenden.

25. Wijzigingen van deze Regels en Richtlijnen

Geen wijzigingen vinden plaats die van toepassing zijn op het lopend studiejaar, tenzij de belangen van de studenten hierdoor redelijkerwijs niet worden geschaad.

26. Niet-voorzienne gevallen/ hardheidsclausule

Indien bij deze Regels en Richtlijnen in enige situatie niet wordt voorzien of in gevallen waar de bepalingen van deze regeling onredelijk en onbillijk uitwerken voor studenten beslist de examencommissie.

27. Inwerkingtreding

Deze Regels en Richtlijnen treden in werking op 1 september 2025.

Aldus vastgesteld door de examencommissie op 31 augustus 2025

Bijlage I

Opleiding	Max vrijstelling	Bijzonderheden
Bacheloropleidingen (180 EC)		
Ba Archeologie	30 EC + 30 EC minor Bij dubbele bachelor binnen ACASA: programma voorleggen examencommissie	
Ba Communicatie- en informatiewetenschappen	30 EC + 30 EC minor	
Ba Filosofie	30 EC + 30 EC minor Verkort: 30 EC + 30 EC minor	
Ba Geschiedenis	30 EC + 30 EC minor	
Ba Griekse en Latijnse taal en cultuur	30 EC + 30 EC minor Bij dubbele bachelor binnen ACASA: programma voorleggen examencommissie	
Ba Literatuur en Samenleving	30 EC + 30 EC minor	
Ba Media, Kunst, Design en Architectuur	30 EC + 30 EC minor	
Ba Oudheidwetenschappen	30 EC + 30 EC minor Bij dubbele bachelor binnen ACASA: programma voorleggen examencommissie	
Ba Philosophy, Politics and Economics (PPE)	18 EC	
Masteropleidingen (60 EC)		
Ma Archaeology	12 EC	

Ma Classics and Ancient Civilizations	12 EC	
Ma Communicatie- en informatiewetenschappen	12 EC	
Ma Erfgoedstudies/Heritage studies	12 EC	
Ma Geschiedenis	12 EC	
Ma Kunst- en cultuurwetenschappen	12 EC	
Ma Letterkunde	12 EC	
Ma Taalwetenschappen	12 EC	
Masteropleidingen (120 EC)		
Ma Classics and Ancient Civilizations Research	24 EC	De core courses van het programma zijn hiervan uitgezonderd.
Ma Erfgoedstudies: Curating Art & Cultures	24 EC	
Ma Philosophy	30/30/36/42 voor resp. PBH/PNS/PLG/FCB	Voor vakwetenschappelijke vakken
Ma Humanities Research Master	24 EC	De core courses van het programma zijn hiervan uitgezonderd. Dit geldt zowel voor de 3 algemene core courses, als voor de 2 trackgebonden core courses

Voor alle opleidingen geldt dat de scriptie is uitgesloten van vrijstelling.

Bijlage 2

Vrije Universiteit - Tentamenregeling

In onderstaande tentamenregeling is sprake van centraal ondersteunde tentamenruimtes (ondersteund door IT en FCO) en facultair ondersteunde tentamenruimtes. In het kader van de helderheid en de praktische uitvoerbaarheid van de tentamenregeling voor surveillanten, examinatoren en studenten is gekozen voor 1 regeling waar beide soorten ruimtes in zijn opgenomen. Ten aanzien van de centraal ondersteunde ruimtes geldt dat examencommissies niet vrij zijn om af te wijken van de bepalingen die hieronder staan; dat zijn de gebruikersvoorwaarden die het College van Bestuur stelt aan het gebruik van deze tentamenruimtes. Voor de facultair ondersteunde tentamenruimtes geldt dat examencommissies vrij zijn om aanpassingen te doen in de bepalingen voor hun eigen faculteit, waarbij tevens geldt dat de betreffende examencommissie zelf in dat geval duidelijk de afwijkingen moet aangeven en moet communiceren richting surveillanten, examinatoren, studenten en andere belanghebbenden binnen de faculteit^[1]. Er wordt vanuit de VU sterk op aangedrongen niet of zo min mogelijk af te wijken en aan te sluiten bij de bepalingen zoals ze hieronder zijn gesteld.

Vastgesteld door het College van Bestuur op 16 juli 2024.

Bijlage bij de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie.

Van kracht met ingang van 1 september 2024.

1. Ruimtes, ondersteuning en timeslots

- De Vrije Universiteit beschikt over centraal ondersteunde tentamenruimtes en facultaire tentamenruimtes. De afname van de tentamens in de centraal ondersteunde tentamenruimtes wordt ondersteund door de Facilitaire Campus Organisatie (FCO), de dienst Informatietechnologie (IT) en de Centrale Tentamenorganisatie (CTO).
- Tentamens die plaatsvinden in de facultaire tentamenruimtes worden ondersteund door de onderwijsbureaus van de faculteiten.
- De tentamens worden gepland binnen de volgende timeslots:

	Reguliere tentamentijd	Extra tentamentijd	Totale tentamenduur
Blok 1 (lang – 2:45 uur)	08:30 – 11:15 uur	11:15 – 11:45 uur	2:45 - plus 30 min extra tijd
Blok 2 (kort – 2:15 uur)	12:15 – 14:30 uur	14:30 – 15:00 uur	2:15 - plus 30 min extra tijd
Blok 3 (kort – 2:15 uur)	15:30 – 17:45 uur	17:45 – 18:15 uur	2:15 - plus 30 min extra tijd

Blok 4 (lang – 2.45 uur)	18:45 – 21:30 uur	21:30 – 22:00 uur	2:45 - plus 30 min extra tijd
-----------------------------	-------------------	-------------------	-------------------------------

- d. Indien in geval van hoge uitzondering in een centraal ondersteunde tentamenruimte meer tentamens tegelijk worden afgenomen met onderling verschillende begin- of eindtijden, zorgt FCO ervoor dat de onderscheiden groepen studenten elkaar zo min mogelijk hinderen bij binnenkomst of vertrek.
- e. Voor studenten die aantoonbaar recht hebben op extra tentamentijd geldt dat zij het tentamen inclusief extra tentamentijd afleggen in de reguliere tentamenruimte.

2. Identificatie student

- a. De student dient bij deelname aan een tentamen een geldig identiteitsbewijs te tonen aan de surveillant^[2]. Een foto van een identiteitsbewijs is niet toegestaan.
- b. De surveillant controleert of het getoonde identiteitsbewijs correspondeert met de student in kwestie.
- c. De surveillant controleert het identiteitsbewijs en stelt aan de hand van de presentielijst [bij schriftelijke toetsen op papier] vast of de student staat ingetekend voor het tentamen.
- d. De student dient bij deelname aan een digitale toets gebruik te maken van diens persoonlijke VUnetID en wachtwoord. De student draagt zelf de verantwoordelijkheid voor het paraat hebben van beide codes.

3. Hulpmiddelen

- a. De student laat alle eigendommen, maar in het bijzonder boeken, aantekeningen, smartphones, smartwatches, eigen meegebrachte oordopjes of andere zaken die als hulpmiddel kunnen dienen, buiten de tentamenruimte achter, dan wel legt deze neer op een door de surveillant aan te wijzen plaats in de tentamenruimte. Een looppad tussen de tafels dient vrij te blijven.
- b. In afwijking van lid a is het gebruik van een hulpmiddel tijdens het tentamen door de student toegestaan, als dat hulpmiddel vooraf als zodanig is aangemerkt door de examinerator of examencommissie. De toegestane hulpmiddelen staan tevens op het voorblad of het proces-verbaal van het tentamen vermeld.
- c. De student die een hulpmiddel dat niet is aangewezen als een toegestaan hulpmiddel binnen bereik blijkt te hebben tijdens het afleggen van het tentamen of bij bezoek aan het toilet tijdens het tentamen, pleegt fraude.

4. Tijdsbepalingen

- a. De tentamenruimte is vijftien minuten voor aanvang van het tentamen toegankelijk voor studenten.
- b. Na aanvangstijd van het tentamen is de tentamenruimte niet meer voor studenten toegankelijk.
- c. In afwijking van lid b is het volgende bepaald voor studenten die te laat zijn:

- voor de centraal ondersteunde tentamenruimtes: studenten verblijven in de wachtruimte of op de gang nabij de tentamenruimte. Zij worden gezamenlijk dertig minuten na de aanvangstijd van het tentamen alsnog tot de tentamenruimte toegelaten;
 - [voor de facultair ondersteunde tentamenruimtes: studenten worden tot dertig minuten na de aanvangstijd van het tentamen alsnog tot de tentamenruimte toegelaten].
- d. Het is studenten niet toegestaan de tentamenruimte binnen dertig minuten na de aanvangstijd van het tentamen te verlaten.
- e. Studenten die na afloop van de tentamentijd doorwerken aan het tentamen, plegen fraude, met uitzondering van degenen die extra tentamentijd toegekend hebben gekregen.
- f. Indien er sprake is geweest van een calamiteit of technisch probleem waarbij de student of een groep van studenten voor enige tijd niet het tentamen heeft kunnen maken, kan de examinator afwijken van de eindtijd van het tentamen zolang de nieuwe eindtijd binnen het maximale timeslot valt.

5. Toiletbezoek

- a. Niet eerder dan negentig minuten na de aanvangstijd van het tentamen is toiletbezoek toegestaan. [In de facultair ondersteunde tentamenruimtes: niet eerder dan negentig minuten na het aanvangstijdstip van het tentamen is toiletbezoek toegestaan].
- b. De student die voor het tentamen aan de studieadviseur een medische verklaring heeft overgelegd, waaruit blijkt dat die binnen de gestelde termijn van 90 minuten in staat moet worden gesteld het toilet te bezoeken, mag het toilet bezoeken tijdens het tentamen binnen de termijn bedoeld in het eerste lid.^[3]
- c. Per groep die een bepaald tentamen aflegt in dezelfde ruimte, mag één student per keer het toilet bezoeken.
- d. De surveillant vraagt een student die gebruik wil maken van het toilet aan te tonen dat die geen hulpmiddelen bij zich heeft. De surveillant ziet er verder op toe dat de student die tijdens het tentamen het toilet bezoekt, geen contact heeft met andere studenten, noch op enige wijze hulpmiddelen kan raadplegen.
- e. Als de student het toilet wil bezoeken, zorgt die ervoor dat er geen of zo min mogelijk kans op inkijken van het gemaakte tentamen is, waarbij al het tentamenmateriaal achterblijft op de plek waar het tentamen wordt afgelegd.

6. Eten en drinken

- a. Eten in de tentamenruimte tijdens het afleggen van een tentamen is alleen toegestaan voor studenten met een functiebeperking, waarvoor deze maatregel een belemmering wegneemt.^[4]
- b. Drinken meenemen in de tentamenruimte is alleen toegestaan in een doorzichtige en af te sluiten beker of flesje en kan door een surveillant of examinator worden gecontroleerd op bewerking door de student.

7. Surveillance

- a. De examiner is inhoudelijk verantwoordelijk voor het tentamen.
- b. De surveillant is verantwoordelijk voor het ordentelijk verloop van het tentamen conform de VU-tentamenregeling. De surveillance geschiedt onder gezag van de examiner. De surveillanten volgen de aanwijzingen van de examiner op.
- c. De surveillanten worden voorafgaand aan het tentamen door de examiner geïnformeerd over de hulpmiddelen die de studenten mogen gebruiken en overige bijzonderheden van het tentamen, al dan niet schriftelijk.
- d. Bij 50 of meer studenten dienen minimaal twee surveillanten aanwezig te zijn. Iedere 50 studenten meer vereist een extra surveillant. Per tentamen is in ieder geval één (hoofd)surveillant aanwezig. De wijze van tentamineren en het aantal studenten dat het tentamen aflegt kunnen aanleiding zijn tot een afwijkende norm.
- e. De surveillanten dragen er zorg voor dat de tentamenopgaven zoveel mogelijk tegelijkertijd aan de studenten worden uitgereikt, dan wel dat de studenten een digitaal tentamen op dezelfde tijd starten.
- f. De student is verplicht de aanwijzingen van de examiner en de surveillanten op te volgen.
- g. Het is de examiner en de surveillanten ter voorkoming van fraude toegestaan controles uit te oefenen op zaken die de student tijdens het tentamen benut of kan benutten^[5].
- h. Als tijdens het tentamen fraude wordt vermoed op basis van door de examiner of surveillant geconstateerde onregelmatigheden, meldt de examiner (of namens de examiner de surveillant) dit aan de desbetreffende student. Eventuele bij de vermoede fraude gebruikte materialen en middelen worden tegen bewijs van ontvangst ingenomen. De student mag het tentamen afronden. De surveillant vermeldt op het proces verbaal de naam van de student, het tijdstip en de wijze van de vermeende fraude. De examiner beslist of die het vermoeden van fraude, in overeenstemming met de Regels en Richtlijnen van diens faculteit, meldt bij de examencommissie.
- i. De examiner is tijdens het tentamen in de tentamenruimte aanwezig of is rechtstreeks bereikbaar voor de surveillant in het geval van onregelmatigheden tijdens het tentamen.

8. Toewijzing zitplaats

De examencommissie kan studenten een plaats in de tentamenruimte toewijzen om het tentamen af te leggen. De examencommissie stelt de surveillanten hiervan tijdig op de hoogte.

^[1] Punten waarop mogelijk door de examencommissie afgeweken kan worden, staan aangegeven tussen vierkante haken.

^[2] Een geldig identiteitsbewijs is een collegekaart, paspoort, ID-kaart, rijbewijs of ACTA-pas.

^[3] Hieraan voorafgaand is door de student tijdig een voorziening aangevraagd, die de student in dit geval toegekend heeft gekregen.

^[4] Hieraan voorafgaand is door de student tijdig een voorziening aangevraagd, die de student in dit geval toegekend heeft gekregen.

^[5] Daaronder vallen bijvoorbeeld flesjes drinken, telefoons, wetboeken, rekenmachines, smartwatches etc.

Bijlage 3

Graag breng ik namens de examencommissies BA en MA FGW de volgende procedure omtrent het melden van vermoeden van fraude onder jullie aandacht. Deze procedure is een nadere uitwerking van de procedure zoals beschreven in de Regels en Richtlijnen. De procedure is als volgt:

- bij vermoeden van fraude licht de docent de betreffende student(en) in van het vermoeden en geeft daarbij aan dat de zaak wordt overgedragen aan de examencommissie die vervolgens de verdere communicatie met de student op zich neemt;
- de docent voert geen cijfer in;
- de docent maakt aan de examencommissie inzichtelijk waarop het vermoeden van fraude is gebaseerd en stuurt in ieder geval de studiehandleiding, opdracht van de student(en) en, indien mogelijk, het Original rapport mee;
- De examencommissie nodigt de student uit voor een hoorzitting. Als de examencommissie constateert dat er geen sprake is van fraude, voert de docent alsnog het cijfer in;
- als de examencommissie constateert dat het vermoeden van fraude gegrond is, wordt het tentamen – of onderdelen daarvan* – ongeldig verklaard en een sanctie opgelegd;
- wanneer het een deelcijfer betreft, gebruikt de docent NVD bij vaststelling van het cijfer; gaat het om een geheel cijfer, dan wordt een 0 toegekend. De ambtelijk secretaris van de examencommissie zorgt in dat geval voor de registratie van het cijfer.

*Ook een tussentijdse opdracht waar geen cijfer aan toegekend wordt kan een fraudegeval zijn.

NB. Om privacy redenen mag het vermoeden van/de fraude niet gedeeld worden tussen docenten onderling.

NB. Het fraudebeleid wordt in principe VU-breed vastgesteld door onderwijsjuristen. Gewoonlijk wordt dat niet of nauwelijks aangepast door de faculteiten.